Eindejaarsplantenjacht 2015

Meer dan duizend plantenliefhebbers deden afgelopen winter mee aan de tweede Eindejaarsplantenjacht die FLORON organiseerde, ruim drie keer zoveel als de eerste keer!

Tweede Eindejaarsplantenjacht uitstekend verlopen

Een uitgebreid verslag van de Eindejaarsplantenjacht 2015/2016 staat op de website van FLORON (www.floron.nl). Daar valt te lezen dat alle plantenjagers tezamen 735 verschillende soorten bloeiende planten vonden, dat is bijna een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. Vrijwel zeker was de hoge temperatuur in december (gemiddeld circa 9 °C) de oorzaak van de vele winterbloeiers en misschien ook wel van het grote aantal deelnemers...

De ingeleverde lijsten waren gemiddeld langer dan vorig jaar. Twee floristen hadden maar liefst 76 plantensoorten in bloei gevonden tijdens hun speurtocht. De lange lijsten kwamen vooral uit de zuidelijke provincies van ons land, waar het in december duidelijk warmer was dan in het noorden. De top 10 van winterbloeiers is min of meer hetzelfde als vorig jaar, het zijn voornamelijk pioniers die in droge voedselrijke milieus groeien en hun bloeitijd maximaal benutten. Het Madeliefje stond op 78% van de ingeleverde lijsten en was wederom de meest algemene winterbloeier.

Lang niet alle planten bloeiden zo uitbundig als het Madeliefje; de onderste 200 soorten op de lijst zijn slechts eenmaal bloeiend aangetroffen. Opvallend was dat circa 10% van de bloeiende soorten karakteristieke voorjaarsbloeiers zijn, vijfmaal zoveel als vorig jaar. Het ging onder andere om Hazelaar, Speenkruid, Vroegeling en Groot hoefblad. Op de totaallijst staan ook tuinplanten die regelmatig verwilderen, zoals: Gewoon sneeuwklokje, Kruipklokje en Mahonie.

Wat deden de Britten?

Het idee voor de Eindejaarsplantenjacht heeft FLORON overgenomen van de Botanical Society of Britain

De warme winter stond garant voor een boeket vol winterbloeiers (foto: Petra van der Wiel).

Straatgras stond met 1079 waarnemingen weer in de top drie van bloeiende wilde planten (foto: Leonie Tijsma).

Bloeiende **wilde planten** in een warme winter

De Britse en Nederlandse top 10 van winterbloeiers is grotendeel gelijk. Uitzondering hierop is Gaspeldoorn, een top vijf klassering bij de Britten die bij 'ons' niet verder komt dan plek 116 (foto: Ruud Wielinga).

and Ireland, die in 2012 de 'New Years Day Plant Hunt' lanceerde. Een verslag van de resultaten van het afgelopen jaar is te vinden op hun website (http://bsbi.org.uk). Bij de Britten staan grotendeels dezelfde plantensoorten in de top 10 als bij ons. Een opvallende uitzondering is de Gaspeldoorn, die bij hun op 5 staat en bij ons op 116, omdat deze struik bij ons veel zeldzamer is. In 2015 deden er aan de Britse plantenjacht circa 300 floristen mee en ze vonden 368 plantensoorten in bloei.

	Nederland 2015/2016	Engeland&Ierland 2015/2016
1	Madeliefje	Paardenbloem
2	Paardenbloem	Madeliefje
3	Straatgras	Klein kruiskruid
4	Klein kruiskruid	Straatgras
5	Paarse dovenetel	Gaspeldoorn
6	Herderstasje	Herderstasje
7	Vogelmuur	Gewone melkdistel
8	Kropaar	Tuinwolfsmelk
9	Witte dovenetel	Witte dovenetel
10	Gewone melkdistel	Vogelmuur

Tekst: Caroline Elfferich

In de warme winter van 2006-2007 deed Maarten 't Hart drie maanden lang onderzoek naar bloeiende planten in de omgeving van zijn huis. Hier volgt een verkorte weergave van het verslag dat hij naar FLORON stuurde.

Het jaar 2006 was warm, extreem warm. De reactie kon niet uitblijven. Veel zaad kiemde tot laat in het seizoen. Het al aanwezige groen liep nog eens extra uit. Ook verschenen bij reeds half uitgebloeide planten regelmatig nieuwe loten in de bladoksels, waarna de planten vanonder de hoofd-bloeistengel(s) weer verder bloeiden. De vorst bleef uit en daardoor kon dit proces heel lang doorgaan.

December 2006 zette zacht in. Gewapend met pen en notitieboekje trok ik het 'veld' in om soorten te verzamelen die nog bloeiden. Eind december telde mijn lijst al 92 soorten en in januari ging het speurwerk gewoon door. Het bleef warm. Toch ging de vitaliteit van veel soorten achteruit en werd het aantal bloeiende individuen per soort minder. Negentien soorten hielden het zelfs zonder vorst voor gezien. Vijftien soorten sneuvelden bij een bescheiden kou-inval. Een deel hiervan had ook zonder vorst het eind van januari waarschijnlijk amper gehaald. Ook in februari kapten nog zes soorten spontaan met hun bloeipraktijken. Al met al beëindigden de meeste winterbloeiers hun activiteiten zonder dat er vorst aan te pas kwam.

Aftakeling

Over de hele linie deed zich in de loop van januari en februari een langzame aftakeling voor. Dit ondanks de hoge temperaturen. Mijn conclusie is dan ook dat niet alleen de temperatuur verantwoordelijk is voor een florissante plantengroei, er is een tweede grootheid die beslissend is: de hoeveelheid licht. Hoe langer het gebrek aan licht duurt (de winter van 2006/2007 kende een flink zonurentekort) des te moeilijker lijkt het te worden om bloeiend te overleven.

Er is echter een groep soorten waar dit alles minder vat op heeft. Ze zijn redelijk vorstbestendig en ze kunnen zich tevens in meer of mindere mate met weinig licht redden. Ik trof in het onderzochte gebied zeventien van deze aangepaste soorten aan. Ze bloeiden van begin december tot en met eind februari ononderbroken door. Een deel van deze soorten hoort bij de harde kern, die ook in veel andere jaren 's winters voor nageslacht blijft zorgen. Bekende planten als Madeliefje, Paardenbloem, Schijfkamille en Klein kruiskruid behoren hiertoe, allemaal Composieten.

Geconserveerde bloemen

Tenslotte nog iets, over de bloemen zelf. Vaak zijn deze kleiner dan tijdens de zomer. De maten duiken soms onder het minimum dat in de flora wordt opgegeven. Bij een aantal soorten, zoals: Gewone hoornbloem, Vogelmuur, Spurrie en Kleine veldkers zijn de kroonbladen bovendien vaak half gesloten. Ze openen zich alleen verder onder de meest gunstige weersomstandigheden. Wat ook opvalt is de langere levensduur per bloem. 's Zomers treedt eerder verwelking op. Vooral bij Kale jonker en Akkerdistel leek het of de bloeiwijzen enigszins door de lage temperatuur geconserveerd in tact bleven.

Tekst: Maarten 't Hart (kunstschilder, website: www.maarten-thart.nl)